

Broj odraslih ljudi zavisnih od droge po prvi put raste u prethodnih šest godina i iznosi 29 miliona ljudi – pokazuje najnoviji izveštaj Kancelarije UN za drogu i kriminal za 2016. godinu

Ženeva/Njujork/Beč, 23. jun 2016. – Oko pet procenata odrasle populacije, ili oko 250 miliona ljudi starosti od 15 do 64 godine, koristilo je bar jednu vrstu droge u 2014. godini, pokazuje najnoviji UN Svetski izveštaj o drogama, koji je danas objavila Kancelarija UN za drogu i kriminal (UNODC). Iako suštinski ova cifra nije rasla u protekle četiri godine u proporciji sa globalnom populacijom, izveštaj, pokazuje da se broj ljudi koji se klasifikuju kao zavisni od droge disproportionalno povećao po prvi put u šest godina. Danas skoro 29 miliona ljudi ulazi u ovu kategoriju u poređenju sa prethodnom godinom gde je registrovano 27 miliona. Dodatno, oko 12 miliona osoba su registrovane kao injektirajući korisnici narkotika od kojih 14 procenata živi sa HIV-om. Opšti uticaj upotrebe droga u pogledu zdravstvenih posledica je i dalje poražavajući.

Ovaj izveštaj je objavljen neposredno nakon specijalnog aprilskog zasedanja Generalne skupštine UN o globalnom problemu droge (UNGASS), što je značajan trenutak u kreiranju globalne politike o drogama, i koje je rezultiralo nizom konkretnih operativnih preporuka koje promovišu dugoročne, održive, razvojno orijentisane i uravnotežene politike i programe kontrole droge. Kako izvršni direktor UNODC-a Juri Fedotov primećuje, neophodno je da međunarodna zajednica uloži zajedničke napore kako bi se ispunile obaveze koje su usvojene na Generalnoj skupštini – a Svetski izveštaj o drogama je veoma važno sredstvo u obavljanju ovog zadatka. Obezbeđivanjem sveobuhvatnog pregleda glavnih dešavanja na tržištima droge, putevima trgovine i uticaja droge na zdravlje, ovaj izveštaj naglašava potrebu za sveobuhvatnim, uravnoteženim i integrisanim pristupom, kao što je i prikazano u konačnom dokumentu koji je nastao nakon zasedanja Generalne skupštine.

Upotreba droge i posledice po zdravlje

Mortalitet povezan sa drogama je ostao nepromenjen širom sveta, u 2014. godini je još uvek bilo oko 207,000 prijavljenih smrtnih slučajeva: što je neprihvatljivo visok broj smrtnih slučajeva koji bi se mogli sprečiti nakon primene adekvatnih intervencija.

Upotreba heroina i povezanih smrtnih slučajeva prikazuje trend naglog povećanja u poslednje dve godine u nekim zemljama Severne Amerike i Zapadne i Centralne Evrope. Ističući značaj ovog podatka, gospodin Fedotov primećuje da, iako su izazovi koji nastaju usled pojave novih psihoaktivnih supstanci i dalje ozbiljan problem, "Heroin nastavlja da bude droga koji ubija najviše ljudi i na to se opet mora hitno obratiti pažnja". Sve u svemu, opiodi i dalje izazivaju najviše potencijalne štete i zdravstvenih posledica među glavnim drogama.

Kanabis, u međuvremenu, ostaje najčešće korišćena droga na globalnom nivou, sa procenjenih 183 miliona ljudi koji su ga koristili u 2014. Analizirajući trendove tokom nekoliko godina, izveštaj pokazuje da sa promenom društvenih normi prema kanabisu - uglavnom na zapadu - upotreba kanabisa popela paralelno sa njegovim poimanjem kao lek. U mnogim regionima širom sveta u poslednjoj deceniji, primetan je trend povećanja novoregistrovanih osoba koje koriste kanabis kao terapijsko sredstvo.

U izveštaju se takođe uključuju novi zaključci u vezi sa ljudima koji ubrizgavaju narkotike. Na primer, uzeta je u obzir i veza između upotrebe stimulansa (među njima novih psihoaktivnih supstanci koje nisu pod međunarodnom kontrolom) i upuštanja u rizične vidove ubrizgavanja i seksualnog ponašanja koje može dovesti do većeg rizika od HIV infekcije.

Dodatni nalazi ukazuju na visok nivo upotrebe droge u zatvoru, uključujući korišćenje opijata i ubrizgavanje narkotika. Zatvori stoga ostaju okruženje visokog rizika za infektivne bolesti, a prevalencija HIV-a, hepatitisa i tuberkuloze među osobama u zatvoru može biti znatno veća nego kod opšte

populacije. Rizik od predoziranja nastavlja da bude visok među bivšim zatvorenicima, naročito ubrzo nakon puštanja iz zatvora.

U izveštaju se navodi da muškarci tri puta češće nego žene koriste kanabis, kokain ili amfetamine, dok žene češće od muškaraca u ne-medicinske svrhe upotrebljavaju opijate i sredstva za smirenje. Ovi različiti načini upotrebe droge između žena i muškaraca se mogu pripisati socijalnom okruženju, a ne polu kao glavnom faktoru koji određuje način upotrebe droge. Uprkos činjenici da više muškaraca koristi droge nego žene, uticaj upotrebe droga je veći na žene nego na muškarce, iz razloga smanjene mogućnosti za žene da pristupe uslugama tretmana bolestima zavisnosti i rehabilitacije. U porodičnom kontekstu, ženski partneri i deca zavisnika takođe imaju veće šanse da budu žrtve nasilja koje je prouzrokovano korišćenjem droga.

Globalni problem droge i održivi razvoj

Sa 2016. godinom kao godinom prvog rođendana Ciljeva održivog razvoja ([Sustainable Development Goals – SDGs](#)), izveštaj stavlja poseban fokus na globalni problem droga u ovom kontekstu. U analizi ovih veza Ciljevi su podeljeni u pet širokih područja: društveni razvoj; ekonomski razvoj; održivost životne sredine; mirna, pravedna i inkluzivna društva; i partnerstva.

U izveštaju se naglašava jaka veza između siromaštva i nekoliko aspekata problema droge. Zaista, teret problema upotrebe droge je mnogo veći na ljudima koji su siromašni u odnosu na društva u kojima žive, što je posebno naglaseno u bogatijim zemljama. Snažna povezanost između socijalnog i ekonomskog siromaštva i bolesti upotrebe droga se može videti kada se analiziraju različiti aspekti marginalizacije i socijalne isključenosti, kao što su nezaposlenost i nizak nivo obrazovanja.

Izveštaj takođe ukazuje na višestruke načine na koje problem droga izaziva različite vidove nasilja. Iako je intenzitet nasilja koje je povezano sa drogom najveći kada su u pitanju trgovina i proizvodnja droge, to ne znači nužno da nasilje i nastaje kao rezultat ovih aktivnosti, što je ilustrovano niskim nivoima prijavljenih ubistava u tranzitnim zemljama puteva trgovine droge u Aziji. Trgovina drogom generalno napreduje tamo gde je država slaba, gde se neravnomerno primenjuje vladavina prava, i gde postoje mogućnosti za korupciju.

U izveštaju se analizira uticaj krivičnog pravosudnog sistema na trgovinu i tržišta drogom, kao i na upotrebu droge i ljude koji koriste droge. Na primer, spominje se da globalno 30 odsto zatvorske populacije čini populacija neosuđenih lica u istražnom postupku. Među osuđenim zatvorenicima, 18 odsto ih je u zatvoru zbog prekršaja koji imaju veze sa drogom. Preterana upotreba zatvora za manja krivična dela u vezi sa drogom je neefikasna u smanjenju recidivizma i preopterećuje pravosudne sisteme, sprečavajući ih da se efikasno suočavaju sa težim krivičnim delima.

Za ceo izveštaj i materijale za medije posetite: www.unodc.org/wdr2016

Za više informacije kontaktirajte: Carlos Gómez del Campo, komunikacije
E-mail: carlos.gomezdelcampo@unodc.org

O Svetskom izveštaju o drogama za 2016

Svetski izveštaj o drogama pruža globalni pregled ponude i potražnje opijata, kokaina, kanabisa, amfetaminskih stimulansa i novih psihoaktivnih supstanci, kao i njihovog uticaja na zdravlje. Izveštaj takođe razmatra naučne dokaze o istovremenoj upotrebi različitih narkotika, korišćenju i potražnji kanabisa u medicinske svrhe i razvoju situacije nakon legalizovanja kanabisa u rekreativne svrhe u nekim delovima sveta. Pored toga, povezanost globalnog problema droge i svih aspekata održivog razvoja detaljno je obrađena u svetlu Ciljeva održivog razvoja.